

1 Postoje li prema pravu ove države članice posebna pravila koja zbog ekonomskih, obiteljskih ili socijalnih razloga nameću ograničenja koja se odnose ili utječu na nasljeđivanje nepokretne imovine, određenih poduzeća ili drugih posebnih kategorija imovine koji se u njoj nalaze?

1. Poljoprivredna i šumska zemljišta

1.1. Općenito

U okviru mađarskog prava postoje stroga pravila kojima je uređeno stjecanje vlasništva nad poljoprivrednim i šumskim zemljištima. Ta se ograničenja odnose i na stjecanje nasljeđivanjem, neovisno o tome je li riječ mađarskim državljanima, državljanima drugih država članica ili drugim strancima. Odredbe o ograničenjima uključene su u sljedeća dva zakona:

Zakon CXXII. iz 2013. o prometu poljoprivrednim i šumskim zemljištem (*a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény*) (Zakon o prometu zemljištem) i

Zakon CCXII. iz 2013. o utvrđivanju različitih odredbi i prijelaznih mjera u pogledu Zakona CXXII. iz 2013. o prometu poljoprivrednim i šumskim zemljištem (*a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény*) (Zakon o prijelaznim mjerama iz 2013.).

Pravila su vrlo složena, a glavne odredbe koje se odnose na nasljeđivanje mogu se sažeti kako je navedeno u nastavku.

1.2. Nekretnine obuhvaćene materijalnim područjem primjene ograničenja

Zakonska ograničenja odnose se na stjecanje „poljoprivrednog i šumskog zemljišta”. U skladu s člankom 5. stavkom 17. Zakona o prometu zemljištem pojam „poljoprivredno i šumsko zemljište” (poljoprivredno zemljište) obuhvaća sljedeće:

sve zemljišne čestice koje su upisane u registar nekretnina za jednu od sljedećih namjena: obradiva površina, vinograd, voćnjak, vrt, livada, ispaša (travnjak), šaš, šuma i šumsko područje (neovisno o tome nalazi li se to zemljište u urbanom ili okolnom području) i

zemljišne čestice koje nisu obradiva površina i upisane u registar nekretnina kao: „područje upisano kao šuma u Nacionalnu bazu podataka o šumama”.

1.3. Ograničenja stjecanja vlasništva nasljeđivanjem

U Zakonu o prometu zemljištem zakonsko nasljeđivanje i oporučno nasljeđivanje imaju različite položaje s obzirom na stjecanje vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem. Ograničenja opisana u tom zakonu primjenjuju se samo na stjecanja oporučnim nasljeđivanjem i ne primjenjuju se na stjecanje poljoprivrednog zemljišta zakonskim nasljeđivanjem.

U smislu članka 8. stavka 1. Zakona o prijelaznim mjerama iz 2013., slučaj u kojem oporučni nasljednik može postati nasljednik primjenom prava – ako nema oporuke i pod uvjetom da su ostali nasljednici isključeni iz nasljeđivanja – isto se tako smatra stjecanjem vlasništva zakonskim nasljeđivanjem za potrebe primjene ograničenja u pogledu stjecanja vlasništva.

1.3.1. Pravila o stjecanju vlasništva oporučnim nasljeđivanjem

(a) Obvezna suglasnost javnog tijela

Ako je oporučitelj raspologao vlasništvom nad poljoprivrednim zemljištem u oporuci, kako bi oporučni nasljednik stekao vlasništvo potrebno je odobrenje javnog tijela (poljoprivredno upravno tijelo) u obliku suglasnosti (članak 34. Zakona o prometu zemljištem). U postupku odobrenja poljoprivredno upravno tijelo utvrđuje:

ima li nasljednik pravo steći to zemljište i

da se oporukom ne krši ili izbjegava ograničenje stjecanja vlasništva.

(b) Ograničenja u pogledu stjecanja poljoprivrednog zemljišta

U Zakonu o prometu zemljištem pojedinačne kategorije pravnih subjekata imaju različite položaje s obzirom na pravo stjecanja poljoprivrednog zemljišta. U tom pogledu trebalo bi razlikovati sljedeće kategorije osoba:

i. pravni subjekti koji ni u kojim okolnostima ne mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem

Oni uključuju:

strane fizičke osobe (građani država članica nisu obuhvaćeni ovom definicijom)

strane države (ili njihove pokrajine, lokalne uprave ili bilo koja njihova tijela)

domaće ili strane pravne osobe (uz nekoliko izuzeća).

Izuzeće: zabrana stjecanja poljoprivrednog zemljišta raspolaganjem imovinom nakon smrti za pravne osobe ne primjenjuje se na priznate crkve (ili na njihove organizacije, ustanove ili jedinice koje imaju pravnu osobnost prema internim crkvenim pravilima).

ii. osobe obuhvaćene definicijom „poljoprivrednika”

Pojam „poljoprivrednik” definiran je u članku 5. stavku 7. Zakona o prometu zemljištem. Tom su definicijom obuhvaćene fizičke osobe s mađarskim državljanstvom ili državljanstvom druge države članice koje su nadležna tijela upisala u službeni registar koji se vodi u tu svrhu. Za upis u registar moraju biti ispunjeni zakonski preduvjeti (poljoprivredne ili šumarske kvalifikacije, registrirane poljoprivredne ili šumarske djelatnosti i prihod od takvih djelatnosti itd.).

Za tu kategoriju osoba gornja granica površine poljoprivrednog zemljišta koje može biti u vlasništvu jedne od njih – „gornja granica za stjecanje zemljišta” – iznosi 300 hektara; ona uključuje površinu zemljišta koje je već u vlasništvu dotične osobe i površinu zemljišta na kojem ta osoba već ostvaruje pravo plodouživanja (članak 16. stavak 1. Zakona o prometu zemljištem).

iii. fizičke osobe koje nisu „poljoprivrednici”, ali su državljani Mađarske ili druge države članice

Osobe iz ove kategorije mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem ako površina poljoprivrednog zemljišta u njihovu posjedu – zajedno s površinom poljoprivrednog zemljišta koje žele steći – ne premašuje 1 hektar (članak 10. stavak 2. Zakona o prometu zemljištem).

Izuzeće: prethodno navedeno ograničenje ne primjenjuje se na stjecanja među bliskim srođnicima. Međutim, gornja granica od 300 hektara za stjecanje zemljišta primjenjuje se i u tim slučajevima (članak 10. stavak 3. i članak 16. stavak 1. Zakona o prometu zemljištem).

Za potrebe prethodnih odredbi definicijom „državljanina države članice” (članak 5. stavak 24. Zakona o prometu zemljištem) obuhvaćene se sljedeće osobe: državljanin države članice Europske unije (osim Mađarske)

državljanin države potpisnice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru

državljanin druge države koji na temelju međunarodnog ugovora ima isti tretman kao i prethodno navedene osobe.

1.3.2. Stjecanje vlasništva zakonskim nasljeđivanjem

Prethodno opisana ograničenja (točka 1.3.1.) ne primjenjuju se na stjecanja poljoprivrednog zemljišta zakonskim nasljeđivanjem. Stoga osoba kojoj bi bilo zabranjeno stjecanje mađarskoga poljoprivrednog zemljišta oporučnim nasljeđivanjem ili stjecanjem među živim osobama (na primjer, osoba koja nije državljanin države članice) može steći takvo vlasništvo zakonskim nasljeđivanjem.

2. Vatreno oružje i streljivo

2.1. Općenito

U skladu s mađarskim pravom vatreno oružje i streljivo mogu se steći samo na temelju dozvole za posjedovanje vatrenog oružja. Odredbe o posjedovanju vatrenog oružja sadržane su u sljedećim zakonodavnim aktima:

Zakon XXIV. iz 2004. o vatrenom oružju i streljivu (*a lőfegyverekről és löszerekről szóló 2004. évi XXIV. törvény*) (Zakon o vatrenom oružju)

Uredba Vlade br. 253/2004 od 31. kolovoza 2004. o oružju i streljivu (*a fegyverekről és löszerekről szóló 253/2004. Korm. rendelet*) (Uredba Vlade o oružju)

Uredba br. 49/2004 od 31. kolovoza 2004. ministra unutarnjih poslova o streljanama, pohranjivanju vatrenog oružja i streljiva kod javnih tijela i o teorijskom znanju i vještinama koje se zahtijevaju za posjedovanje vatrenog oružja (*a lőterekről, a lőfegyverek, löszerek hatósági tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről szóló 49/2004. BM rendelet*)

Uputa br. 2/2016 od 7. siječnja 2016. glavnog ravnatelja nacionalne policije o pravilima za pohranjivanje vatrenog oružja kod javnih tijela, njegovu prodaju, ustupanje, odlaganje, predaju bez naknade i uništenje (*a lőfegyverek hatósági tárolásának, értékesítésének, elidegenítésének, hatástalanításának, érték nélküli leadásának, megsemmisítésének szabályairól szóló 2/2006. ORFK utasítás*).

2.2. Imovina obuhvaćena materijalnim područjem primjene ograničenja

Zakonska ograničenja odnose se na stjecanje „*vatrenog oružja i streljiva*”. U smislu članka 2. stavaka 16. i 22. Zakona o vatrenom oružju:

vatreno oružje znači svaki prenosivi pištolj, puška, zračni pištolj ili zračna puška iz kojih se može ispaliti projektil od čvrstog materijala s energijom otvora većom od 7,5 džula

streljivo znači svaki naboj sastavljen od projektila, baruta i detonatora koji je prethodno sklopljen u jednu čahuru.

2.3. Ograničenja u pogledu nasljeđivanja oružja

U skladu s člankom 14. stavcima 1. i 2. Uredbe br. 49/2004 od 31. kolovoza 2004. ministra unutarnjih poslova, po smrti nositelja dozvole nasljednik može zatražiti – nakon što je *odlučka o sudskom potvrđivanju oporuke postala pravomoćna* – da se vatreno oružje i/ili streljivo:

proda preko trgovca vatrenim oružjem

ustupi osobi ili organizaciji koja ima dozvolu za njegovo stjecanje

odloži, uništi ili

preda bez naknade.

Ako nasljednik ne iskoristi jednu od prethodno opisanih opcija, policija može uništiti pohranjeno vatreno oružje i/ili streljivo ili ga može predati trgovcu vatrenim oružjem za prodaju nakon procjene trgovinskog stručnjaka. Iznos ostvaren prodajom oružja i/ili streljiva, umanjeno za nastale troškove, mora se isplatiti vlasniku.

2. Primjenjuju li se prema pravu ove države članice ta posebna pravila na nasljeđivanje navedene imovine neovisno o pravu mjerodavnom za nasljeđivanje?

Da (za svaku od prethodno navedenih vrsta imovine).

Kad je riječ o poljoprivrednim i šumskim zemljištima (poljoprivredna zemljišta), u preambuli samog Zakona (Zakon o prometu zemljištem) navode se ekonomska razmatranja, razmatranja s obzirom na obiteljsku politiku te socijalna razmatranja (kao što je sposobnost zadržavanja seoskog stanovništva, poboljšanje zaposlenosti u ruralnim područjima, osiguranje stabilnog funkcioniranja malih poljoprivrednih gospodarstava itd.) kojima se jasno pokazuju namjere zakonodavca da se ograničenja utvrđena u Zakonu o prometu zemljištem moraju primijeniti u svakom slučaju, neovisno o tome koje je pravo države mjerodavno za nasljeđivanje.

3. Postoje li prema pravu ove države članice posebni postupci kojima se osigurava usklađenost s navedenim posebnim pravilima?

1. Poljoprivredna i šumska zemljišta

Da.

Ako javni bilježnik koji vodi postupak sudskog potvrđivanja oporuke tijekom tog postupka dozna da ostavina uključuje poljoprivredna i šumska zemljišta (poljoprivredna zemljišta), a oporučitelj je raspolagao tom imovinom u svojoj oporuci, šalje tu oporuku poljoprivrednom upravnom tijelu nadležnom za mjesto gdje se to zemljište nalazi. To je tijelo nadležno izdati službenu suglasnost za stjecanje vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem (članak 34. Zakona o prometu zemljištem). U takvim slučajevima javni bilježnik obustavlja postupak sudskog potvrđivanja oporuke do trenutka kad poljoprivredno upravno tijelo donese odluku (članak 71. stavak 2. točka (d) Zakona XXXVIII. iz 2010. o postupku sudskog potvrđivanja oporuke).

U postupku odobrenja poljoprivredno upravno tijelo utvrđuje:

ima li nasljednik pravo steći to zemljište i

da se oporukom ne krši ili izbjegava ograničenje stjecanja vlasništva.

Poljoprivredno upravno tijelo svoju odluku o predmetu suglasnosti dostavlja i javnom bilježniku. Ako poljoprivredno upravno tijelo odbije nasljedniku izdati suglasnost za stjecanje vlasništva nad zemljištem, ta se odredba oporuke mora smatrati nevaljanom (članak 34. Zakona o prometu zemljištem). U tom je slučaju stoga predmetna odredba oporuke pravno ništava, što javni bilježnik mora uzeti u obzir te ne može utvrditi prijenos dijela predmetne ostavine (predmetno poljoprivredno zemljište) na nasljednika koji ima to pravo na temelju oporuke (članak 71. stavak 6. Zakona XXXVIII. iz 2010. o postupku sudskog potvrđivanja oporuke).

Dužnosti poljoprivrednog upravnog tijela izvršavaju uredi županijske uprave.

2. Vatreno oružje i streljivo

Da.

U skladu s člankom 13. Uredbe br. 49/2004 od 31. kolovoza 2004. ministra unutarnjih poslova, ako osoba koja ima dozvolu za posjedovanje vatrenog oružja umre, osoba koja je u posjedu vatrenog oružja i streljiva mora sve te komade odmah prijaviti policiji te osigurati da se čuvaju na sigurnom mjestu do dolaska policije. Policija preuzima i pohranjuje prijavljeno vatreno oružje i streljivo te sastavlja zapisnik o svojim radnjama.

U skladu s poglavljem III. Upute br. 2/2016 od 7. siječnja 2016. glavnog ravnatelja nacionalne policije, nakon što preuzme vatreno oružje i streljivo policija: u pisanom obliku obavješćuje lokalnu upravu pokojnog nositelja dozvole koja je sastavila popis imovine ostavine (službenik za sastavljanje popisa imovine) da su vatreno oružje i streljivo pohranjeni u skladištu javnog tijela

istodobno traži da se vatreno oružje i streljivo uvrste na popis imovine ostavine i

traži informacije o tome koji će javni bilježnik voditi postupak sudskog potvrđivanja oporuke.

Policija će u pisanom obliku obavijestiti javnog bilježnika koji vodi postupak sudskog potvrđivanja oporuke o tome gdje se vatreno oružje i streljivo nalaze te zatražiti da im dostavi pravomoćnu odluku o sudskom potvrđivanju oporuke nakon što taj postupak bude zaključen.

Javni bilježnik na odgovarajući način policiji dostavlja odluku o sudskom potvrđivanju oporuke izdanu nakon zaključenja tog postupka. Na temelju odluke o sudskom potvrđivanju oporuke, policija obavješćuje nasljednika da u roku od 180 dana može zatražiti da vatreno oružje i/ili streljivo proda trgovac vatrenim oružjem ili da se ustupi osobi ili organizaciji koja ima dozvolu za njegovo stjecanje, ili da može zatražiti da se vatreno oružje i streljivo odloži, uništi ili preda bez naknade.

Ako nasljednik u zadanom roku ne iskoristi prethodno opisane opcije, policija može uništiti pohranjeno vatreno oružje i streljivo ili ga može predati trgovcu vatrenim oružjem za prodaju nakon procjene trgovinskog stručnjaka. Iznos ostvaren prodajom oružja i/ili streljiva, umanjen za nastale troškove, mora se isplatiti vlasniku (članci 13. i 14. Uredbe br. 49/2004 od 31. kolovoza 2004. ministra unutarnjih poslova).

Posljednji put ažurirano: 02/09/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.